

Detectie en behandeling van suïcidaal gedrag: Voorstelling richtlijn

Saskia Aerts

saskia.aerts@preventiezelfdoding.be

19 september 2018

ggz-congres

DETECTIE EN BEHANDELING VAN SUÏCIDAAL GEDRAG

Multidisciplinaire richtlijn
voor hulpverleners in de gezondheidszorg

DOELGROEP

- ▶ hulpverleners binnen de gezondheidszorg in Vlaanderen
- ▶ primair: artsen, psychologen, psychotherapeuten, verpleegkundigen

DOELSTELLINGEN

- ▶ zorg voor suïcidale personen versterken
- ▶ aanscherpen van kennis, attitudes en vaardigheden m.b.t. de detectie en behandeling van suïcidaliteit
- ▶ sensibiliseren over het belang en nut van suïcidepreventie en een suïcidepreventiebeleid
- ▶ evidence based werken stimuleren

NODEN VAN HULPVERLENERS

- ▶ Hoe kan je suïcidaliteit **herkennen en bespreken**?
- ▶ Hoe kan je het acute **suïciderisico inschatten**?
- ▶ Van welke **interventies** weten we dat ze werken?
- ▶ Wat doe je **na een suïcidepoging**?
- ▶ Wat doe je **na een suïcide**?

DEEL 1:
Inleiding

DEEL 2:
Detectie

DEEL 3:
Interventies

DEEL 4:
Na een poging

DEEL 5:
Na een suïcide

DEEL 6:
Suïcidepreventiebeleid

BIJLAGE
Gezondheidszorgwetgeving

BIJLAGE
Methodologie en Implementatie

Basisprincipes

Contact maken

Veiligheid bevorderen

Naasten betrekken

Continuïteit van zorg

Uitgangspunten

Suïcide kan voorkomen worden

Suïcidaliteit krijgt voorrang

Suïcidaal gedrag is op een
zichzelf staande problematiek

Suïcidepreventie is een taak voor
elke hulpverlener

Suïcidepreventie speelt zich af op
verschillende niveaus

Signalen herkennen en bespreken

- ▶ **Dreigingen en waarschuwingssignalen**
- ▶ **Waarom?** ernst van suïciderisico inschatten + gedachten ordenen en isolement doorbreken
- ▶ **Wanneer?** Signalen, eerdere poging, verhoogd risico, crisissituaties, transfermomenten, veranderingen in klinisch beeld
- ▶ **Wat werkt en wat werkt niet?**

Suïciderisico inschatten

WAAROM?

Risico-inschatting bepaalt volgende stappen in hulpverlening

HOE?

- Zelfmoordgedachten en –plannen concreet bevragen
- Gevoelens, toekomstperspectief en gedrag bevragen

AANDACHTSPUNTEN

- Regelmatig herhalen
- Naasten en andere hulpverleners betrekken
- Niet vertrouwen op screeningsinstrumenten

RISICOFORMULERING

Huidige suïcidale intentie

Frequentie & intensiteit zelfmoordgedachten; concrete suïcideplannen; inschatting bekwaamheid.

Risicofactoren

Factoren die kwetsbaarheid van persoon verhogen.

Beschikbare hulpbronnen

Hulpbronnen die hulpvrager ter beschikking heeft in crisismomenten.

Voorspelbare veranderingen

Wat zou het risico snel kunnen verhogen of verlagen (specifieke interventies)?

Interventies

NEUROBIOLOGISCH

- Antidepressiva, electro-convulsietherapie, clozapine, lithium, ketamine
- **Opgelet:** medicatie als middel voor zelfdoding

PSYCHOTHERAPEUTISCH

- Cognitieve gedragstherapie
- Dialectische gedragstherapie
- Oplossingsgerichte therapie
- Mindfulness-based cognitieve therapie

Mijn Safety Plan

Dit geeft aan dat ik aan zelfmoord denk

Dit kan ik doen om rustiger te worden.

Hier vind ik afleiding.

Hier ben ik veilig.

Hier vind ik professionele hulp.

Algemeen noodnummer: **112**
Antigifcentrum: **070 245 245**

Hier kan ik terecht als ik het moeilijk heb.

1813
zelfmoord

Safety Plan is een initiatief van Zelfmoord1813
www.zelfmoord1813.be/SafetyPlan

Kan je Backup af?
Backup is onze mobiele applicatie die helpt om te denken bij zelfmoordgedachten.

BackUp

(W)ie nog wat (ziet) Kieft (het)

Mijn BackUps

BackUp Kaarten

BackUp Box

Safety Plan

BackUp Zijn

Instellingen

1813
zelfmoord

zelfmoord1813.be
voor info en hulp

ON TRACK AGAIN

Ik voel me goed

Niet worst moeilijk

Hoe gaat het nu met jou?

Ik denk aan zelfmoord

Ik heb dringend hulp nodig

Think Life.

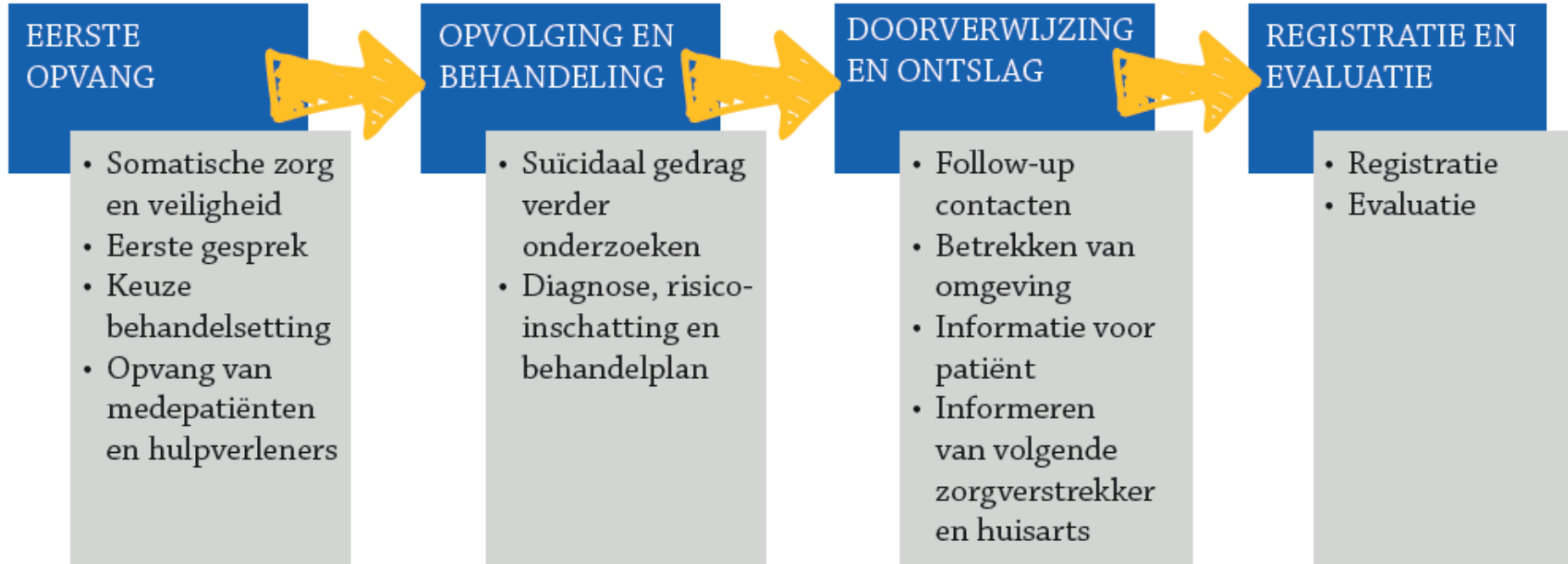
De online zelfmoordcrisis omgaan met zelfmoordgedachten

Denk je aan zelfmoord?

Volg Think Life en leer omgaan met je zelfmoordgedachten

Zorgpad na een suïcidepoging

ALERT ZIJN &
CONTACT MAKEN

Politie

Suicide melden

Huisarts

Informereren

Nabestaanden

Informereren en
opvangen

Organisatie
& Team

Informereren en
opvangen

INGRIJPEN

Betrekken bij
reconstructie
& evaluatie

Suicide
reconstrueren

Suicide
reconstrueren
en evalueren

VERDER
OPVOLGEN

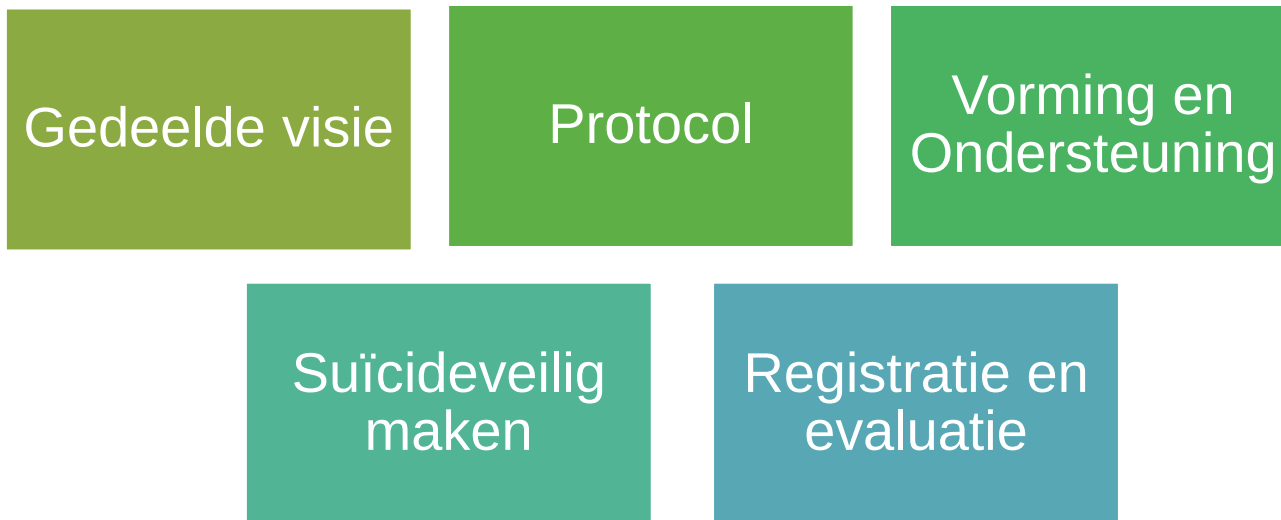

Betrekken bij
vervolgzorg &
ondersteuning

Opvolgen en
begeleiden
rouwproces

Opvolgen en
begeleiden
rouwproces

COMPONENTEN VAN EEN SUÏCIDEPREVENTIEBELEID

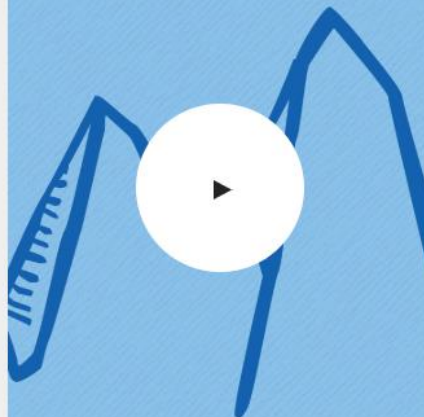
Module 1 - Detectie

*Hoe detecteer en bespreek
je suïcidaliteit?*

Module 2 - Interventies

*Welke interventies zijn
aanbevolen?*

Module 3 - Na een poging

*Wat doe je na een
suïcidepoging?*

Module 4 - Na een suïcide

Wat doe je na een suïcide?

DETECTIE EN BEHANDELING VAN SUÏCIDAAL GEDRAG

Multidisciplinaire richtlijn
voor hulpverleners in de gezondheidszorg

Meer info?

- ▶ Volledige richtlijn en e-learning:

www.zelfmoord1813.be/sp-reflex

- ▶ Samenvatting:

www.zelfmoord1813.be/publicaties

- ▶ Vormingsaanbod:

www.zelfmoord1813.be/vormingen

- ▶ Concrete vragen en advies bij casussen:

ASPHA: 024 24 30 00 of info@aspha.be

STUDIEVOORMIDDAG

CONTINUÏTEIT VAN ZORG VOOR SUÏCIDALE PERSONEN

LEIDRAAD
PRAKTIJKVOORBEELDEN
TOOLS
UITWISSELING

5 OKTOBER 2018
AUDITORIUM BIBLIOTHEEK PERMEKE
ANTWERPEN
9U30-12U30

STUDIEVOORMIDDAG

CONTINUÏTEIT VAN ZORG VOOR SUÏCIDALE PERSONEN

PROGRAMMA

- 9u30 Onthaal
10u Welkom en inleiding
Prof. dr. Gwendolyn Portzky (VLESP)
10u15 Een leidraad voor het optimaliseren van continuïteit van zorg
voor suïcidale personen
Eva Dumon en Saskia Aerts (VLESP)
10u50 Voorstelling praktijkvoorbeelden
- Zorg voor suïcidepogers: tools en 'ASSIP' methodiek
Tine Willems - Zorg voor Suïcidepogers
- Naar een nieuwe versie van het IPEO instrument
Bart Witvrouwen - VLESP
- Hoe bouw je aan solide regionale samenwerkingsafspraken?
Suicidepreventiewerking CGG Eclips
- De werking en de rol van de netwerken Artikel 107
Magda Coture - FOD Volksgezondheid
12u20 Slotwoord en Broodjeslunch

INSCHRIJVEN

Vóór 2 oktober via www.zelfmoord1813.be/studiedag

Prijs: € 30

Accreditering voor artsen is voorzien.

Vragen? info@vlesp.be - 09 332 07 75

VLESP | Vlaams
Expertisecentrum
Suicidepreventie

info@vlesp.be

@vlesptweet

zelfmoord1813.be
voor info en hulp

1813
zelfmoord

